

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

(назва інституту/факультету)

Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Регіональні ринки»

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма “Економіка”

(назва програми)

Спеціальність 051 Економіка

(вказати: код, назва)

Галузь знань 05 Соціальні і поведінкові науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти третій (науково-освітній)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Кифяк О.В., доцент кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку
Д.є.Н., доцент;

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів): <http://mmix.cv.ua/staff/kyfyak-oleksandr-vasylovych>

Контактний тел. 050 299 43 99

E-mail: o.kyfyak@chnu.edu.ua

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: середа з 10.00 до 12.00.

1. Анотація дисципліни

«Регіональні ринки» – це вибіркова дисципліна, що спрямована на формування у аспірантів економічного світогляду, набуття теоретичних знань та практичних навичок, які дадуть можливість розуміти та аналізувати процеси та закономірності розвитку регіональних ринків товарів і послуг. Дисципліна зорієнтована на формування комплексного підходу до управління регіональним господарським комплексом. Процес вивчення дисципліни «Регіональні ринки» спрямований на формування уявлення про специфіку функціонування регіональних ринків в контексті необхідності розв'язання соціально-економічних проблем регіону та забезпечення його сталого розвитку.

2. Мета навчальної дисципліни «Регіональні ринки» - сформувати у здобувачів економічний світогляд та фахове мислення на основі поглибленого вивчення основ, закономірностей та специфіки функціонування та розвитку регіональних ринків товарів і послуг, формування прикладних вмінь та навичок, необхідних для аналізу та діагностування регіональних ринків для прийняття ефективних управлінських рішень.

3. Пререквізити. «Статистичний аналіз в економіці», «Актуальні проблеми економіки», «Інноваційна економіка», «Методи і моделі прийняття рішень», «Людський і соціальний капітал».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка (ОНП: «Економіка») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СКО8*. Здатність виявляти, враховувати і прогнозувати ключові тренди соціально-економічного, екологічного та галузевого розвитку в умовах визначеності та невизначеності.

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а

також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1.											
Тема 1. Предмет і методи аналізу регіональних ринків	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 2. Дослідження поведінки фірм-виробників на регіональних ринках	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 3. Аналіз конкурентного середовища та бар'єрів входження на ринок	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 4. Державне регулювання регіональних ринків	9	1	2			6	8	-	-			8
Тема 5. Іноземний досвід розвитку регіональних ринків	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Разом за ЗМ1	45	5	10			30	44	2	2			40

Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2.											
Тема 6. Аналіз регіонального ринку туристичних послуг	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 7. Аналіз регіонального ринку інформаційних технологій	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 8. Аналіз регіонального ринку агропромислової продукції	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 9. Аналіз регіонального ринку ділових та фінансових послуг	9	1	2			6	10	-	-			10
Тема 10. Аналіз регіонального ринку нерухомості	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Разом за ЗМ 2	45	5	10			30	46	2	2			42
Усього годин	90	10	20			60	90	4	4			82
Підсумкова форма контролю	Залік											

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин (60/82)	
		Денна ф.н.	Денна ф.н.
1	Тема 1. Предмет і методи аналізу регіональних ринків <i>1. Охарактеризуйте еволюцію методологічних підходів до аналізу регіональних ринків.</i> <i>2. Сформууйте класифікацію регіональних ринків.</i>	6	8
2	Тема 2. Дослідження поведінки фірм-виробників на регіональних ринках. <i>1. Сформууйте класифікацію видів економічної діяльності у відповідності до регіональних особливостей.</i> <i>2. Визначте та узагальніть показники ринкової концентрації.</i> <i>3. Визначте суть монопольної влади фірми на ринку: шляхи набуття та утримання.</i>	6	8
3	Тема 3. Аналіз конкурентного середовища та бар'єрів входження на ринок. <i>1. Визначте основні ознаки конкурентного середовища.</i> <i>2. Проаналізуйте особливості конкурентних бар'єрів для різних регіональних ринків.</i> <i>3. Визначте нестратегічні та стратегічні бар'єри входження фірм на ринки.</i>	6	8
4	Тема 4. Державне регулювання регіональних ринків.	6	8

	1. Наведіть характеристику основних імперативів державного регулювання регіональної економіки. 2. Визначте показники, що характеризують економічний розвиток регіону. 3. Визначте основні етапи формування законодавчої бази України відносно регіональної політики		
5	Тема 5. Іноземний досвід розвитку регіональних ринків. 1. Охарактеризуйте особливості регіональної політики в країнах ЄС. 2. Наведіть приклади ефективних економічних інструментів розвитку регіональних ринків товарів і послуг на основі іноземного досвіду.	6	8
6	Тема 6. Аналіз регіонального ринку туристичних послуг. 1. Здійсніть аналіз результатів функціонування сфери туристичних послуг регіону 2. Запропонуйте інструменти стимулювання розвитку туризму в регіоні	6	8
7	Тема 7. Аналіз регіонального ринку інформаційних технологій. 1. Здійсніть аналіз ринку інформаційних технологій регіону 2. Визначте інструменти стимулювання розвитку ринку інформаційних технологій	6	8
8	Тема 8. Аналіз регіонального ринку агропромислової продукції. 1. Підготуйте презентацію на тему: «Регіональний продукт як складова іміджу регіону» 2. Проаналізуйте аграрний ринок регіону та його внесок у структуру національного ринку	6	8
9	Тема 9. Аналіз регіонального ринку ділових та фінансових послуг 1. Здійсніть аналіз ринку ділових та фінансових послуг регіону 2. Запропонуйте важелі та інструменти стимулювання розвитку ділової активності в регіоні	6	8
10	Тема 10. Аналіз регіонального ринку нерухомості 1. Проаналізуйте регіональний ринок нерухомості 2. Визначте спільні та відмінні характеристики регіональних ринків нерухомості (за вказівкою викладача або на власний розсуд)	6	10

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для викладання навчальної дисципліни «Регіональні ринки» можуть бути використані такі методи навчання:

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).
- бізнес-кейси (індивідуальні або командні) .

- методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).
 - робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.
 - самостійна робота над індивідуальним завданням.
 - тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених спікерів.
 - реферативні та пошукові дослідження.
- Ці технології можуть використовуватися окремо або в поєднанні.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

7.1. Критерії підсумкового оцінювання.

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів здобувач може отримати на заліку.

Формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь здобувача (тестування, есе, фіксований виступ, творча робота, наукова публікація), презентація матеріалів за результатами самостійної роботи.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- презентація результатів виконання командних завдань;
- групова робота, захист бізнес-кейсів, проєктів;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- модульні контрольні роботи.

Здобувач освіти протягом вивчення курсу може отримати оцінки за розуміння теоретичного матеріалу (до 10 балів) та за практичні результати роботи за кожною з тем (до 50 балів):

Теоретичні результати навчання оцінюються за виконання таких завдань: підготовка та презентація дослідження на запропоновану тему – до 10 балів; написання тез доповіді та виступ на науковій конференції – до 10 балів (на вибір здобувача).

Практичні результати оцінюються за результатами участі здобувача на кожному з практичних занять.

Підсумковий контроль знань та компетентностей з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку, завданням якого є підготовка та захист індивідуальної роботи.

7.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	5	6	7	6	5	6	7	6	6		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

7.3. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

8. Рекомендована література

8.1. Основна література

- Вашків О. Економіка галузових ринків. Опорні конспекти лекцій. Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2017. URL : <https://ek-azbuka.wixsite.com/tneu/blank-j2vcb>.
- Гривківська О., Красноручський О. (2023). Регіональні ринки продукції птахівництва в умовах дисбалансу між виробництвом і споживанням. *Modeling the development of the economic systems*, (3), 45–51. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-6>.
- Економіка галузових ринків: Навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності «051 Економіки», освітніх програм «Економіка та економічна політика», «Економіка та право», «Економіка підприємства» / Упорядники: Ігнатюк А.І., Колоша В.В., Коваленко О.Я.К., 2018. 44 с.
- Ігнатюк А.І. Економіка галузових ринків: навчальний посібник К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 448 с.

5. Красневич, О., Павлов, К., & Ющак, А. (2023). Теоретичні аспекти дослідження ринку житлової нерухомості України під час воєнної економіки. *Економіка та суспільство*, (48). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-34>
6. Основи регіонального управління в Україні : підручник // авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К. : НАДУ, 2012. 576 с.
7. Пак Н. Т. Регіональна економіка: навч. посібн. / Н. Пак. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 326 с.
8. Павлова, Л. О. (2019). Регіональні особливості становлення та розвитку ринку праці в Україні. *Економічний простір*, (147), 115-127.
9. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 512 с.
10. Савченко В. Ф. Регіональна економіка: Навчальний посібник / Савченко В.Ф. К.: Кондор, 2012. 339 с.
11. Савченко Т. В. (2022). Особливості та напрямки дослідження регіональних ринків продукції птахівництва. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, (5). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-05-01>.
12. Управління у сфері економічної конкуренції: Навчальний посібник у 2 томах. / В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; За ред. А.Г. Герасименко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015.

8.2. Допоміжна література

1. Богославська А. В., Кваша О. С. Регіональна економіка: Навчальний посібник. Миколаїв, 2017. 300 с.
2. Давимука С. А., Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Тенденції розвитку нової регіональної політики ЄС. *Регіональна економіка*. 2019. №. 1. С. 76–87.
3. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>.
4. Дудкіна О.П. Регіональне управління : навч. посібник. Тернопіль: Вид-во «Астон», 2013. 206 с.
5. Мельник А.Ф., Васіна А.Ю., Дудкіна О.П. Державне і регіональне управління: навч. метод. комплекс. Тернопіль: ТНЕУ. 2020. 286 с.
6. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с.
7. Журавель В. В. Регіональна економіка: Підручник [В. В. Журавель, О. В. Поспелов, Г. П. Рекун, В. Б. Родченко]; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 271 с.

8. Лишиленко В. І. Регіональна економіка. Підручник для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 384 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://www.academy.gov.ua> – Національна академія державного управління при Президентові України.
2. <http://www.rada.kiev.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України.
5. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України.
6. <http://www.vru.gov.ua> – Вища Рада Юстиції України.
7. <http://www.rainbow.gov.ua> – Рада національної безпеки та оборони України.
8. [http://www. https://bukoda.gov.ua/](http://www.bukoda.gov.ua) – Офіційний сайт Чернівецької обласної державної адміністрації.
9. [www. https://city.cv.ua/](https://city.cv.ua/) – Офіційний сайт Чернівецької міської Ради
10. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України.
11. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.